

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 322
van **CAROLINE BASTIAENS**
datum: 11 april 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) - Webplatform 'Het Archief voor het onderwijs'

Eén beeld zegt meer dan duizend woorden. De beeldcultuur is alomtegenwoordig. Informatie visueel presenteren sluit ook nauw aan bij de audiovisuele wereld van jongeren. Leerkrachten hebben dan ook een grote behoefte aan audiovisueel materiaal voor gebruik in de klas. Maar de belangrijkste reden om beeld en geluid te gebruiken is dat het bijdraagt aan het realiseren van de leerdoelstellingen. Maar liefst 66% van de leerkrachten zegt dat ze meer audiovisueel materiaal zouden gebruiken indien dit op een gebruiksvriendelijke manier ter beschikking zou worden gesteld.

Het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) digitaliseert, bewaart en ontsluit audiovisueel materiaal, documenten, e.d. samen met haar partners zoals de cultureel-erfgoedsector, VRT, regionale tv-omroepen, enz. VIAA wil het digitale erfgoed van Vlaanderen toegankelijk maken en houden voor iedereen.

Specifiek voor het onderwijs heeft VIAA een webplatform 'Het Archief voor Onderwijs' uitgebouwd om tegemoet te komen aan de vraag van leerkrachten naar gebruiksvriendelijke audiovisuele fragmenten. VIAA heeft uiteraard niet de ambitie om zelf leermiddelen te produceren, maar wil wel de integratie in digitale leermiddelen actief stimuleren.

Concreet : 'Het Archief voor Onderwijs' is een webplatform met archiefmateriaal voor leerkrachten. De audiovisuele inhoud kan niet alleen gebruikt worden om de leerdoelstellingen te bereiken, maar ook als illustratie bij een les, als startpunt voor een discussie en om leerlingen mediawijzer te maken. De website werd tijdens een pilootfase onder de naam 'Testbeeld' in samenwerking met leerkrachten en onderwijsexperts ontwikkeld. De website werd getest door leerkrachten, en met de feedback uit de pilootprojecten werd het platform verbeterd. Het archiefmateriaal komt van partners van VIAA uit de cultuur-, erfgoed- en mediasector. De selectie gebeurt door gedetacheerde leerkrachten en voor leerkrachten en het webplatform wordt ontwikkeld in nauwe samenwerking met leerkrachten, docenten lerarenopleiding, koepels, educatieve uitgeverij en het departement onderwijs. Het Archief voor Onderwijs is gratis toegankelijk voor alle leerkrachten van het basis- en secundair onderwijs en leerkrachten in opleiding. De beschikbare inhoud is ook toegankelijk voor leerkrachten van het volwassenenonderwijs. In de toekomst wil VIAA ook leerlingen en studenten toegang geven tot het webplatform.

In januari 2016 werd dit webplatform gelanceerd onder de nieuwe naam 'Het Archief voor Onderwijs'. De website en de inhoud die de voorbije schooljaren werd opgebouwd

werd vanaf dan toegankelijk voor het volledige leerplichtonderwijs. Het aanbod zou in 2016 verder uitgebreid worden met inhoud voor de derde graad secundair onderwijs met een focus op Nederlands, wetenschappen, geschiedenis en cultuur- en gedragswetenschappen.

Ook de volgende schooljaren zal het aanbod geleidelijk aan verder uitgebreid worden met meer materiaal van meer partners van VIAA uit de cultuur-, erfgoed- en mediasector, naar meer vakken en leeftijdsgroepen.

1. De registratie voor het webplatform kan enkel met de lerarenkaart. Net dit schooljaar werd de jaarlijks vernieuwde lerarenkaart niet langer thuis toegestuurd, samen met het magazine Klasse. Leerkrachten die een abonnement hebben genomen op Klasse krijgen de kaart nog wel per post thuis bezorgd, de overige 180.000 lerarenkaarten konden afgehaald worden in de lokale bibliotheek. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 171 van 25 januari 2016 kon de minister me nog geen precieze cijfers bezorgen over het aantal afgehaalde lerarenkaarten via de lokale bibliotheken.

Heeft de minister inmiddels de cijfers over de afgehaalde lerarenkaarten wel ontvangen van Klasse en welke eindevaluatie maakt Klasse over dit nieuwe verdeelsysteem voor de lerarenkaarten ?

2. Tijdens een hoorzitting in de Commissie Cultuur van 24 maart vernamen we van VIAA dat er sinds de lancering al 11.000 actieve gebruikers uit het onderwijs werden geregistreerd en dat al 52 % van de Vlaamse onderwijsinstellingen worden bereikt. VIAA is erg tevreden over dit succes. Uiteraard is het huidige aanbod op het webplatform nog niet geschikt zijn voor alle leerkrachten en onderwijstypes. VIAA wil graag vraag-gedreven werken ipv aanbod-gedreven. De inbreng van leerkrachten is dus essentieel voor het uitbouwen van dit platform.

Welke initiatieven heeft de minister genomen om de bekendheid van het webplatform bij leerkrachten te vergroten en hen te stimuleren om feedback te geven over dit interessante instrument zodat VIAA dit kan verbeteren en uitbreiden ?

3. VIAA wil ook graag een vergelijkbaar proefproject maken voor leerlingen.

Wanneer zal dit het proefproject van start gaan en op welke manier zal het departement onderwijs hierbij betrokken worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 322 van 11 april 2016

van **CAROLINE BASTIAENS**

1. In februari, na de krokusvakantie, hield Klasse een bevraging bij de bibliotheken over het aantal leraren dat zijn lerarenkaart kwam afhalen. 174 bibliotheken van de 340 vulden de bevraging in. Eind februari was het aantal afgehaalde lerarenkaarten per regio het volgende:

Vlaams-Brabant en Brussel	34%
Antwerpen	40%
Limburg	37%
West-Vlaanderen	47%
Oost-Vlaanderen	38%

Dit blijven nog steeds voorlopige cijfers. Leraren kunnen hun kaart nog tot eind juni afhalen. Eind maart (paasvakantie) zijn nog een groot deel extra lerarenkaarten afgehaald om zo gebruik te kunnen maken van een grote actie in een bekend pretpark. Klasse blijft via haar eigen kanalen en via partners communiceren over het afhalen van de kaart tot juni.

Naar aanleiding van de bevraging bij de bibliotheken en eigen ondervindingen evalueert Klasse de samenwerking met de bibliotheken als positief. Klasse start gesprekken om de samenwerking volgend jaar te herhalen. Ondertussen bekijkt Klasse ook waar de samenwerking beter kan (bv. het centrale afhaalpunt in Antwerpen Stad verdelen over meerdere afhaalpunten). De finale beslissing wordt pas genomen na overleg met de verschillende betrokken partijen, ten laatste eind mei. In tussentijd blijven we in nauw contact met de bibs en luisteren we ook naar hun ervaringen met de verdeling.

2. Het Archief voor Onderwijs werd officieel gelanceerd tijdens een gezamenlijke persconferentie van de ministers Hilde Crevits en Sven Gatz op 19 januari 2016. Dit was de start van een grote informatiecampagne gericht op de scholen en allerhande intermediaire partners. Vanzelfsprekend genereerde de persconferentie aandacht van de pers en de media. De informatie over Het Archief werd verspreid via alle kanalen van het Departement Onderwijs: Schooldirect, lerarendirect, Klascement en de eigen sociale media. Op de nieuwe onderwijswebsite werd een aparte pagina gecreëerd over Het Archief. Allerhande onderwijsorganisaties (de pedagogische begeleidingsdiensten, VOCVO, het Bijzonder Comité Herinneringseducatie, FARO, Locus, Technopolis, Edubit, e-twinning secretariaat en de lerende netwerken STEM) verspreidden info via hun eigen nieuwsbrieven en kanalen. Er was verder een direct mailing naar meer dan 500 innovatieve leraren en naar 140 lerarenopleiders.

Het Kenniscentrum Mediawijsheid besteedde bijzondere aandacht aan de lancering en ontwikkelde een tool om op een kritische en mediawijze manier met het beeldmateriaal van Het Archief aan de slag te gaan.

Op dit moment wordt langsgedaan bij een aantal pedagogische begeleidingsdiensten om het project daar nog beter bekend te maken. Ook in de VLOR werd het project gedemonstreerd in de Commissie mediageletterdheid.

Via presentaties, demonstraties en workshops werd Het Archief voor Onderwijs op een actieve en interactieve manier tot bij lerarenopleiders en leerkrachten gebracht. Zo werd het platform via hands-on workshops voorgesteld op de Educatiemarkt van Odisee (17/02), van Arteveldehogeschool (24/02) en van de Specifieke Lerarenopleiding humane wetenschappen ism GO! in Universiteit Gent (2/03). Verder werd ook een hands-on workshop voorzien op de OERconferentie van Klascement (15/03), is VIAA met Het Archief ook steeds aanwezig op de ICT Praktijkdagen en werden op vraag van scholen ook workshops gegeven in scholengemeenschappen.

3. Het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) heeft voor 2016-2017 een onderzoekstraject uitgestippeld waarin zal worden nagegaan of en hoe leerlingen kunnen toegang krijgen tot het Archief voor Onderwijs en te bepalen onder welke voorwaarden die toegang desgevallend kan verleend worden. Het gaat dus niet om het bouwen van een apart of nieuw platform voor leerlingen. Het pedagogisch en didactisch belang van toegang voor leerlingen zelf tot het platform werd ondertussen door VIAA reeds in een theoretisch kader gegoten.

In de periode april-juni 2016 wordt een omgevingsanalyse uitgevoerd waarin zowel experts (pedagogen, docenten lerarenopleiding, medewerkers departement onderwijs, pedagogisch begeleiders, ...), leerkrachten, partners en stakeholders zullen bevestigd worden. De doelstelling van deze omgevingsanalyse is te achterhalen wat de noden, vereisten en wensen zijn aangaande de toegangsvoorwaarden en functionaliteiten voor leerlingen op het platform.

Na het in kaart brengen van deze noden en wensen vanuit het onderwijsveld zal in de periode juli-oktober 2016 een aftoetsing gebeuren aan het rechtenkader waarbinnen VIAA het audiovisueel archiefmateriaal kan en mag ontsluiten naar deze doelgroep.

Rekening houdend met en afhankelijk van de resultaten uit de omgevingsanalyse en het rechtenkader, is het de bedoeling om vanaf oktober 2016 technologische ontwikkelingen op te starten aan het platform om de toegang, authenticatie en functionaliteiten voor leerlingen mogelijk te maken. In 2017 is er een veldtesttraject gepland ter evaluatie en validatie.

Uiteraard zullen deze resultaten besproken worden met o.m. het departement Onderwijs. Er is op dit moment trouwens een regelmatig en structureel overleg. Overleg tussen VIAA en het Departement Onderwijs zal vooral van belang zijn in functie van het authenticeren van leerlingen.